

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 53

Helmond, 7 mei 2020

Zaaknummer: 50221265

Onderwerp: Voortgang kadernota sociaal domein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Aanleiding

Op 21 mei 2019 heeft de raad de kadernota Sociaal Domein vastgesteld. De nota geeft aan dat we twee keer per jaar in gesprek gaan met de raad over de voortgang van de doelen en ontwikkelopgaven in het sociaal domein. Een keer vóór de behandeling van de programmabegroting en een keer rond het verschijnen van de jaarrekening. De tweede voortgangsbijeenkomst stond gepland voor de opiniecommissie van 31 maart jl. In de bijeenkomst zou de focus liggen op de strategische doelen uit de kadernota en zouden wij u in carrouselvorm weer informeren over enkele ontwikkelingen.

Nu de opiniecommissie van 31 maart jl. is vervallen vanwege de coronarichtlijnen, leek het ons goed om u op een andere manier mee te nemen in de voortgang op de strategische doelen en de ontwikkelopgaven. Dit doen we deze keer in de vorm van een raadsinformatiebrief. Deze brief is hierdoor uitgebreider dan u van ons gewend bent. De RIB biedt helaas niet de interactiemogelijkheden van de voortgangsbijeenkomst; wel geeft het op hoofdlijnen een beeld waar we staan. Bij vragen kunt u op de gebruikelijke manier contact met ons opnemen.

Context

De kadernota beschrijft de strategische doelen, koers en de ontwikkelopgaven voor de komende periode gericht op het versnellen van de transformatie van de maatschappelijke ondersteuning aan onze kwetsbare inwoners (zie bijlage 1 voor de factsheet waarop de kern van de kadernota kort staat samengevat). Hieronder informeren wij u over de voortgang op de 3 strategische doelen. Daarnaast gaan we dieper in op enkele ontwikkelopgaven. Daarbij passen twee opmerkingen:

- De strategische doelen zijn gericht op de middellange termijn. De kadernota is nog geen jaar oud; ontwikkelopgaven bevinden zich voor een deel nog in de opstartfase; het is daarom nog vroeg om vast te stellen of deze al effect sorteren.
- De coronacrisis heeft gevolgen voor de strategische doelen en de voortgang van de ontwikkelopgaven. Gevolgen die we op dit moment nog niet kunnen overzien en die ook van invloed zullen zijn op de bestuurlijke planning van trajecten uit de kadernota.

Dit laatste betekent dat de geactualiseerde planning met de status van de trajecten en de bestuurlijke planning ervan, die u normaal gesproken als bijlage ontvangt, niet is bijgesloten. Zoals wij u eerder hebben laten weten vindt er een bestuurlijke herprioritering plaats van trajecten vanwege de coronacrisis. Zodra hierover meer duidelijk is wordt u geïnformeerd.

1. Strategische doelen: zijn we goed op weg?

De kadernota vermeldt drie strategische doelen voor de periode 2019-2022. Hieronder geven we de laatste inzichten:

Doelstelling 1

Ieder jaar zijn meer inwoners zijn in staat mee te doen, rond te komen en vooruit te komen

Deze hoofddoelstelling is er op gericht dat meer inwoners in onze stad in staat zijn mee te doen, rond te komen en vooruit te komen en dat we zo de tweedeling in de stad tegengaan. Om vast te stellen of dit het geval is, hebben we deze doelstelling in de kadernota geoperationaliseerd in doelen per leefdomein en deze meetbaar gemaakt met hulp van indicatoren. Deze indicatoren zijn onlangs verwerkt in een 'dashboard kadernota sociaal domein' dat periodiek wordt geactualiseerd met de nieuwste cijfers.

Uit de meest recente cijfers lezen we af dat vooral het meedoen zich positief heeft ontwikkeld. Dit heeft vooral te maken met de positieve economische situatie zoals deze tot voor kort gold. Zo zijn er meer mensen aan het werk. Daarmee samenhangend zien we ook dat het aantal huishoudens met een lager inkomen wat is afgenomen. Het aandeel gezinnen met een lager inkomen blijft echter nog altijd boven het gemiddelde van Nederland liggen. Voor wat betreft de ontwikkeling van jongeren, lijkt het aantal jongeren met een startkwalificatie (minimaal havo/ vwo diploma of een mbo2 diploma) in 2019 wat te stagneren.

Doelstelling 2

Inwoners die ondersteuning ontvangen zijn na afloop meer tevreden over hun situatie en/of meer zelfredzaam

Inwoners die het niet lukt om zelf of met hulp van de omgeving mee te doen, rond te komen of vooruit te komen kunnen rekenen op laagdrempelige ondersteuning dicht bij huis, die hen verder helpt. Voor deze ondersteuning kunnen inwoners terecht bij de sociale teams. Belangrijk is dat de ontvangen ondersteuning effectief is (werkt) en dat inwoners na afloop zoveel als mogelijk zelf weer verder kunnen. Ook deze doelstelling hebben we geoperationaliseerd en meetbaar gemaakt. Inwoners 'scoren' samen met de medewerker van het sociaal team in het ondersteuningsplan hun uitgangssituatie: hoe tevreden zijn ze met hun situatie op diverse leefdomeinen en hoe zelfredzaam ze zijn nu? Op dezelfde manier formuleren ze ook het doel dat ze willen bereiken.

In januari 2020 is aan het ondersteuningsplan een evaluatiemodule toegevoegd, zodat bij het beëindigen van een ondersteuningstraject samen met het huishouden kan worden vastgesteld of de doelstelling is behaald. De medewerkers van de sociale teams zijn afgelopen periode geïnstrueerd, zodat ze deze module op een zelfde manier gebruiken. Dit betekent dat we in de loop van dit jaar ook hierover kunnen rapporteren aan de raad.

Doelstelling 3.

We bewegen in de richting van een duurzaam sociaal stelsel

Met onze infographic sociaal domein informeren we u als raadslid periodiek over het individuele voorzieningengebruik. De infographic van 2019 in vergelijking met 2018 kunt u via de volgende link vinden: https://infogram.com/individueel_voorzieningengebruik_sociaal_domein. Onze strategie in de kadernota is gericht op een verschuiving van specialistische hulp naar laagdrempelige en samenhangende ondersteuning dichtbij huis (transformatie). De ervaringen leren dat dit een proces is van lange adem en dat de kosten daarbij voor de baten uitgaan. De infographic geeft inzicht in hoeverre we erin slagen om het beroep op ondersteuning in deze richting om te buigen.

De komende periode richten we ons op drie pijlers. Het versterken van de sociale basis die eraan bijdraagt dat inwoners meedoen, rondkomen en vooruitkomen en minder beroep doen op geïndiceerde en zwaardere voorzieningen. De toegang zet vervolgens in op een gedegen inzicht in de hulpvraag, zelf bieden van hulp en ondersteuning en schaalt af waar mogelijk en schaalt op waar nodig. Tot slot sturen we bij ingekochte en gesubsidieerde Wmo en Jeugdhulp voorzieningen op een doel- en rechtmatige besteding, zodat middelen zo efficiënt mogelijk ingezet worden.

2. Ontwikkelopgaven

Om de transformatie te versnellen benoemt de kadernota verschillende ontwikkelopgaven. In de bijlagen treft u meer informatie over enkele ontwikkelopgaven die we op 31 maart jl. met u hadden willen bespreken. Een korte toelichting daarop:

- *Ontwikkelopgave: preventieve en integrale aanpak van armoede en schulden (bijlage 2)*
Inwoners zijn financieel zelfredzaam en kunnen rondkomen met wat ze hebben. Dat is kortweg onze ambitie. Op 7 mei 2019 is in de opiniecommissie Inwoners het uitvoeringsplan aanpak armoede en schulden besproken. Dit plan heeft inmiddels diverse resultaten opgeleverd, waarover u wordt geïnformeerd via de jaarrekening. Om het uitvoeringsplan blijvend aan te laten sluiten op de actualiteit is het in januari bijgesteld. Hiervoor is met name kritisch gekeken naar de doorontwikkeling van schulddienstverlening. De factsheet in bijlage 2 geeft concreet de ambitie aan en vermeldt hoe we komende jaren het bereik willen vergroten en het aantal huishoudens met problematische schulden gaan verkleinen.
- *Ontwikkelopgave: anders werken en doen in het sociale domein – omgekeerde toets (bijlage 3)*
De roep om maatwerk – doen wat nodig is – is in het sociaal domein groot. Maar dat is nog best lastig. Laten we alle regels los; volgen we het gevoel? Bijlage 3 gaat in op het gebruik van de omgekeerde toets door Senzer, daarmee komen we ook tegemoet aan een verzoek van de raad. De omgekeerde toets is een methodiek die toegepast wordt in de uitvoering van het sociaal domein (o.a. uitvoering Wmo, Participatiewet, Jeugdwet en Wet Schuldhulpverlening), die maatwerk zonder willekeur mogelijk maakt en die domein overstijgend samenwerken rondom inwoners makkelijker maakt.
- Bijlage 4 bevat een introductie van de Adviesraad Sociaal Domein Helmond (ASDH). De ASDH adviseert het gemeentebestuur inhoudelijk over beleid en uitvoering in het sociaal domein. Zij staan daarbij met name voor het inwonersperspectief. In die rol is de adviesraad ook benieuwd naar de ervaringen van inwoners. Wat gaat er goed in Helmond? Wat kan er beter? In deze bijlage licht de adviesraad haar visie, rol en werkwijze toe en geeft aan hoe zij invulling geven aan het inbrengen van het inwonersperspectief bij het bepalen van het beleid en bij de uitvoering daarvan.
- Over de voortgang op de ontwikkelopgave voor de toegang van het sociaal domein en de doorontwikkeling (en positionering) van de sociale (gebieds)teams informeren wij u uiterlijk in juni via een separate RIB. Op deze manier kunnen we voldoende aandacht geven aan waar we staan en hoe het vervolgproces met de raad er uit komt te zien.

Bijlagen

- Factsheet kadernota sociaal domein
- Factsheet schulddienstverlening
- Toelichting gebruik omgekeerde toets door Senzer
- Introductie Adviesraad Sociaal Domein

Hoogachtend
burgemeester en wethouders van Helmond

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
de burgemeester

H.J. de Ruiter
de secretaris